

Stanowisko Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Województwie Małopolskim z dnia 5 czerwca 2019 roku w sprawie zmiany Regulaminu „OIU”

W związku z informacjami uzyskanymi od Operatorów kolejowych świadczących usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego w transporcie kolejowym na terenie Województwa Małopolskiego Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Województwie Małopolskim stwierdza, że działania Spółki PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. stwarzają realne zagrożenie dla funkcjonowania zaplanowanych połączeń kolejowych na obszarze województwa małopolskiego jak również na terenie całego kraju.

Proponowana przez Spółkę PKP PLK S. A. zmiana Regulaminu "OIU" polegająca na dodatkowej opłacie za udostępnienie powierzchni przeznaczonej do odprawy podróżnych na stacjach pasażerskich zarządzanych przez PKP PLK S.A. zaburza dotychczasowe uzgodnienia i nie znajduje merytorycznego i prawnego uzasadnienia oraz nie jest akceptowana przez przewoźników kolejowych i organizatora przewozów regionalnych w województwie.

Wątpliwości prawne związane są z dopuszczalnością wprowadzenia dodatkowej opłaty.

Zgodnie z art. 29 a ustawy z dnia 28 marca 2003 roku o transporcie kolejowym (t.j. Dz. U z 2017r. poz. 2117 ze zm.) przewoźnicy kolejowi są uprawnieni do minimalnego dostępu do infrastruktury kolejowej z zachowaniem zasady równego traktowania. Minimalny dostęp do infrastruktury kolejowej obejmuje usługi wymienione w ust. 1 załącznika nr 2 do ustawy. Jak wskazano w ust. 1 załącznika nr 2 do ustawy usługi świadczone w ramach minimalnego dostępu do infrastruktury kolejowej to:

- 1) obsługa wniosku o przydzielenie zdolności przepustowej, **umożliwienia korzystania z infrastruktury kolejowej**, w tym z rozjazdów i węzłów kolejowych w ramach przydzielonej zdolności przepustowej;
- 2) sterowanie ruchem kolejowym oraz dostarczanie informacji o ruchu pociągów;
- 3) udostępnianie informacji wymaganej do wdrożenia lub prowadzenia przewozów, dla których została przyznana zdolność przepustowa;
- 4) udostępnianie sieci trakcyjnej, jeżeli są one dostępne.

Zgodnie z załącznikiem nr 1 pkt. 6) do ustawy w skład infrastruktury kolejowej wchodzi m.in. perony wraz z infrastrukturą umożliwiającą dotarcie do nich pasażerom, pieszo lub pojazdem, z drogi publicznej lub dworca kolejowego.

Z tytułu usług wykonywanych w ramach minimalnego dostępu do infrastruktury kolejowej, związanych ze zrealizowanym przejazdem pociągu, zarządca pobiera na podstawie art. 33 ust. 4 ustawy „opłatę podstawową”.

Udostępnienie obiektu infrastruktury usługowej przez zarządcę jest możliwe, ale wyłącznie na wniosek przewoźnika kolejowego zgodnie z art. 36a ust. 1 ustawy i po

zawarcia stosownej umowy określającej w szczególności prawa i obowiązki operatora i przewoźnika kolejowego związane ze świadczonymi usługami, o której mowa w art. 36c ust. 1 ustawy, w wyniku zawarcia której przewoźnik nabywa prawa do korzystania z usług świadczonych w obiektach, o których mowa w ust. 2 i 3 załącznika nr 2 do ustawy tj. usług, które mogą być świadczone na rzecz przewoźników kolejowych w obiektach infrastruktury usługowej, w tym m.in. w stacjach pasażerskich.

Zgodnie z art. 4 pkt. 53 ustawy z dnia 28 marca 2003 roku o transporcie kolejowym *stacja pasażerska to obiekt infrastruktury usługowej obejmujący dworzec kolejowy lub perony wraz z infrastrukturą umożliwiającą pasażerom dotarcie do peronów, pieszo lub pojazdem, z drogi publicznej lub dworca kolejowego, natomiast zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt. 51 ustawy obiekt infrastruktury usługowej to obiekt budowlany wraz z gruntem, na którym jest usytuowany, oraz instalacjami i urządzeniami, przeznaczony w całości lub w części do świadczenia jednej lub większej liczby usług, o których w ust. 2 i 3 załącznika nr 2 do ustawy.*

Ponadto, zgodnie z art. 36k ust. 1 i 2 ustawy stacje pasażerskie są udostępniane podróżnym nieodpłatnie, a operator stacji pasażerskiej opracowuje i udostępnia w formie ogłoszeń na tablicach informacyjnych regulamin korzystania ze stacji pasażerskiej przez podróżnych, w którym w szczególności wymienia elementy stacji pasażerskiej, które są nieczynne. Ustawodawca zapewnił podróżnym bezpłatny dostęp do stacji pasażerskich, niemniej operator stacji pasażerskiej może nie udostępnić podróżnym dworca kolejowego lub peronu. Nieudostępnienie podróżnym stacji pasażerskiej wraz z peronem, stanowi, że w takim przypadku odpowiednio dworzec kolejowy lub peron nazywa się nieczynnym w rozumieniu art. 36j pkt. 2 ustawy. W transporcie kolejowym przemieszczanie się pasażerów pomiędzy danymi stacjami zapewnia operator publicznego transportu zbiorowego w ramach czynności przewozowych zgodnie z żądaniem pasażera zawartym w umowie przewozu i przy wykorzystaniu udostępnionej mu infrastruktury kolejowej. Tym samym rola operatora kończy się na bezpiecznym dotarciu pasażera do celu podróży określonym w umowie przewozu i wysadzeniem go na czynnej stacji pasażerskiej.

Reasumując, w świetle przytoczonych powyżej regulacji, podstawą do występowania przez Spółkę z roszczeniami o uiszczenie przez Operatorów dodatkowej opłaty za udostępnienie obiektów infrastruktury usługowej zlokalizowanej w obrębie dworców kolejowych powinno być zaistnienie ustawowych przesłanek do dokonania zamówienia dostępu do obiektu infrastruktury usługowej, a takich w ocenie Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Województwie Małopolskim, brak jest na dzień dzisiejszy.

Zakładając wprowadzenie w/w opłaty przez Spółkę, może dojść do sytuacji, że nie zyska ona dodatkowych środków, a jedynie doprowadzi do podjęcia odpowiednich działań przez Organizatora przewozów dot. funkcjonowania połączeń kolejowych na obszarze województwa małopolskiego tj. zmian w zakresie wielkości pracy eksploatacyjnej stanowiącej przedmiot umów zawartych z operatorami poprzez jej

zmniejszenie, bądź też ograniczenie dostępności oferty, co bezsprzecznie skutkować będzie spadkiem jakości świadczonych usług i stanowić będzie najdotkliwszą szkodę dla pasażerów korzystających z przewozów kolejowych na obszarze województwa w ramach codziennych podróży do szkół, zakładów pracy, organów administracji publicznej, ośrodków zdrowia, czy instytucji kultury.

Marszałek
Województwa Małopolskiego

Witold Kozłowski

